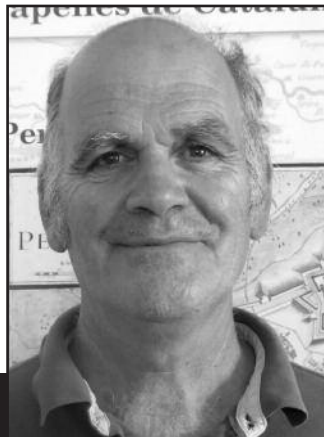

La creació contemporània a l'àrea econòmica especial Andorra-Pirineu

Ernest ALTÉS i SEGURA

Com a escultor en actiu des de fa 45 anys, la meua aportació per a aquesta 35a Diada Andorrana de l'UCE, serà la de incidir en el fet de compartir i aprofitar els equipaments culturals existents, o en el seu cas omplir les mancances que es detectin, per facilitar la creació contemporània.

Contràriament al que s'acostuma dir, quan es parla de cultura, en un àmbit com el Pirineu, on es destaca principalment la cultura d'arrel popular, les tradicions i on s'acostuma a valorar tot el que fa referència al passat, jo sóc del parer que les nostres valls, pobles i muntanyes són un gran actiu i estímul per a la cultura que es fa ara mateix i/o per la que s'està gestant per al futur.

Insisteixo que la base de la meua proposta és compartir despeses. Com és sabut, per a totes les persones que treballen en estaments públics, associacions diverses o els mateixos creadors, quan es tracta d'aconseguir diners per al finançament d'algun projecte cultural contemporani costa Déu i ajuda que hi hagi un mínim d'interès. Sembla que només hi ha disponibilitat per a les ermites romàniques o tota mena de vestigis antics.

Òbviament, sóc el primer a qui tot aquest patrimoni antic li interessa, el conec i agraeixo que se'n tingui cura, però una cosa no treu l'altra.

L'interessant de compartir equipaments, materials, fins i tot coneixements, no només en l'àmbit comarcal sinó entre Andorra,

l'Arieja, l'Alt Urgell i la Cerdanya, facilitaria molt a l'hora d'acceptar i facilitar un projecte. També permetria facilitar l'estada d'autors forans per tractar temes locals.

Per exemple, preparar una obra de teatre val molts diners: els assajos, les instal·lacions, escenografies, vestuari, etc. fins al moment de l'estrena, és una suma considerable. Si tot aquest cost es pogués repartir entre totes les administracions de què estem parlant, seria molt més factible de fer, i a més, els beneficis també serien múltiples, ja que resultaria que d'aquesta obra que tu has cofinançat en una cinquena part, doncs en podries gaudir d'una, dues representacions o les que fes falta. Igual que aquest exemple del teatre, el podríem aplicar a moltes altres iniciatives: residències d'escriptors, artistes, intercanvis entre companyies de teatre de diversos indrets...

Un exemple que he viscut en primera persona és el de la companyia de teatre Compagnie du Sarment, amb la qual he col·laborat fent l'escenografia de dues de les seves obres. Els treballs previs de preparació dels assajos els fan a un poble proper a Perpinyà que es diu Alenyà. En aquesta petita vila han reconvertit un antic celler en una sala d'assaigs on les companyies que ho sol·liciten –i són acceptades- hi poden fes estades d'algunes setmanes amb uns equipaments i entorn molt afavoridors per al treball en equip. Cap dels membres de la companyia no té vinculació amb aquesta vila: la directora és de Bellver de Cerdanya i alguns dels integrants de l'equip són de Barcelona, París, etc., però allà hi troben una acollida i col·laboració que els va molt bé; i Alenyà rep a canvi la incorporació durant uns dies de gent jove i dinàmica que quan finalitzin la seva estada faran una representació per a l'escola del poble i una altra per als adults i professionals a qui els interressi ensenyar la seva proposta. Com es pot veure, tothom hi surt guanyant.

Crec que el que proposo seria una manera intel·ligent d'optimitzar les activitats, al compartir despeses entre diversos estaments, i no només penso en els ajuntaments, parlo d'estats, ministeris, consells comarcals, diputacions,...

Es podrien establir convenis, també, amb escoles d'art, universitats, facultats de Belles Arts, Institut del Teatre.

Vull remarcar que aquest estament coordinador que representaria tots els equipaments de la zona, que donaria accés a determinades ajudes, etcètera, hauria d'estar adreçat únicament a professionals de les diferents branques artístiques o, potser també, a estudiants de nivells superiors o en fase avançada.

Remarco això de la professionalitat perquè massa sovint en el món cultural ens trobem un intrusisme que no s'acceptaria en cap altra àrea de treball, i poso sovint com a exemple que quan algun organisme públic ha de renovar, per exemple, la instal·lació elèctrica d'un despatx, és evident que no truca a cap conegut seu manetes perquè ho faci, si no que contracta un electricista professional. Doncs el mateix criteri s'hauria d'aplicar en qualsevol aspecte que necessiti la participació d'un dissenyador gràfic, un escultor, un director de teatre...

Sempre que puc aprofito per incidir en aquest aspecte, perquè no ajuda gens a la precarietat, ja de per si molt gran, dels professionals de les activitats culturals.

Continuant amb la meva proposta, el que caldria seria establir un calendari i dividiria la tasca d'aquest ens en tres fases:

Fase 1: fer la llista acurada dels equipaments existents en aquesta àrea, tant públics com privats, fet que permetria tenir una visió clara de mancances i forteses. Elaborar un cens d'entitats i un altre d'artistes, creadors, originaris de la zona, que hi hagin passat llargues temporades, en definitiva que hi tinguin una certa vinculació.

Fase 2: que podria avançar en paral·lel a la fase 1 i que consistiria a fer un estudi legal de les diferents normatives que regulen els col·lectius lligats a la cultura tant a França com a Andorra i Espanya. No ignoro que és d'una gran complexitat i que haurà de comptar amb l'assessorament de juristes.

Fase 3: un cop recollides totes les dades de les fases anteriors i que ens donarien una visió àmplia de les oportunitats, mancances... resumint, de la situació real d'aquesta àrea econòmica, en l'aspecte cultural, passar a crear un ens en el qual estiguin representats tots els sectors i que actui com a comitè de selecció i que coordini totes les activitats, les reguli i les prioritzï, segons uns estatuts que també s'haurien de formular.

Ernest Altés i Segura,
escultor, All (Cerdanya)